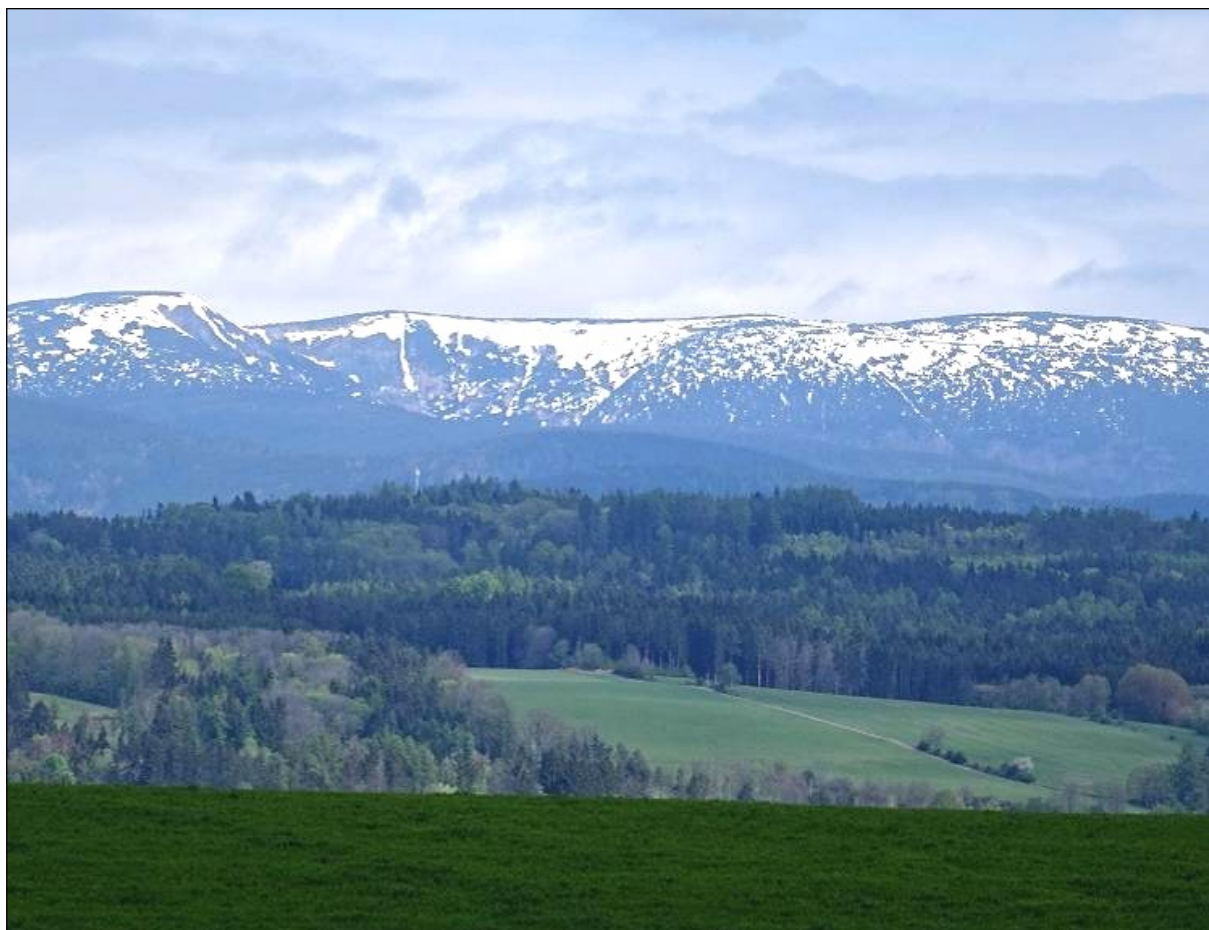

ročník I.

neděle 23. května 2021

Turnov – novinky z muzea * **Ve šperkárně zachraňují rakev biskupa Krejčího**
Otevírá Maloskalská galeri Josefa Jíry * Mn. Hradiště – židovský hřbitov
Josef Hron * **Železnice – historie muzejních domů** * Stavba roku Libereckého kraje
Hrad Kost je starší než se myslelo * **Krkonoškému parku je 58 let**

Krkonoše od Lomnice

Milý čtenáři!

Tak konečně!

Kavárny, vinárny, hostince otevřely.

Ani nevím, jestli to slavit, nebo nadávat na svět a pět měsíců života...

však víte kde...

*** Přijďte obdivovat drahé kameny do turnovského muzea**

Geolog Jan Bubal nainstaloval mimořádné drahé kameny. Přehlídka nádherných tvarů a barev. Nemusíte být odborník a tato expozice vás stejně pohltní. Jedná se o drahé kameny takových rozměrů a krásy, které turnovské muzeum vystavuje poprvé a díky nové instalaci a nasvícení bude váš prožitek ještě intenzivnější.

Stejně jako v loňském roce se nám i tento rok podařilo získat finance na cílený nákup drahých kamenů. Jedná se celkem o dvacet kvalitních a velmi estetických vzorků, které jsou již nainstalovány v „černé pokladnici“ mineralogické expozice. Mezi dvaceti vybranými kameny z Asie, Ameriky a Afriky se nachází jak nadprůměrné ukázky známých drahých kamenů (rubíny, elbait nebo spinel), tak i kameny vzácné až raritní jako afghanit, benitoit nebo hackmanit. Nelze opomenout ani valoun zlata z Austrálie, který doplnil špičkový vzorek stříbra pořízený v roce 2020. První část nákupu šestnácti drahých kamenů a minerálů, která proběhla již v loňském roce, tak trochu zanikla ve víru koronavirové pandemie, stejně tak jako rekonstrukce a reinstalace značné části mineralogické expozice.

Po roce se konečně podařilo obě části nákupu spojit a vytvořit tak v „černé“ pokladnici unikátní drahokamovou kolekci, jejíž hodnota jako celku s časem jen poroste, a která se stala ozdobou nejen expozice mineralogie, ale i celého muzea. Muzeum Českého ráje má otevřeno denně mimo pondělí od 9.00 do 17.00 hodin.

○ Muzeum Českého ráje

* Město Turnov hledá zájemce o pronájem kamenného kiosku u rozhledny Hlavatice. Vzhledem k hygienickým normám je tu možný pouze prodej balených potravin a suvenýrů, kiosk je bez připojení na vodu a elektřinu a přístupný je pouze cestou pro pěší. Přesto tu je už víc než 90 let. Minimální nabídnutá cena je 1.000 Kč na rok. Smlouva bude uzavřena na dobu neurčitou od 1. června t.r., informoval server *Turnovsko v akci*.

Muzeum Česko ráje a Geopark Český ráj pořádají geologickou exkurzi Co přinesla Jizera – okénko do geologické minulosti Českého masivu

Sraz: 29. 5. 2021 (sobota) v 9:30 před Muzeem Českého ráje v Turnově

Cíl: Dolánky u Turnova; předpokládaný konec exkurze do 15:00

Kontaktní osoba: Mgr. Jan Bubal, tel.: 778 779 917, bubal@muzeum-turnov.cz

Ve střední šperkařské škole v Turnově zachraňují unikátní zinkovou rakev světícího biskupa

V restaurátorské dílně turnovské šperkářny prochází procesem konzervace železo-zinková rakev biskupa Petra Františka Krejčího, která byla vyzdvížena z hrobky na turnovském mariánském hřbitově. Jde o unikát, rakev vyrobené ze zinku se zpravidla kvůli podmínkám uložení nebožtíka nedochovaly.

Původní lesk a krásu rakvi navrácí restaurátoři Jáchym Paleček a Vojtěch Ouřada. Jáchym Paleček, student VŠCHT v Praze, má za sebou už 250 hodin práce a ještě několik desítek ho čeká. Veřejnost bude moci tento unikát spatřit 18. června o *Muzejní noci* v turnovském muzeu.

V květnu loňského roku bylo zaznamenáno odlomení litinové záklopové desky, která kryje vchod do hrobky pod centrálním křížem. Při otevření hrobky bylo zjištěno narušení interiéru vodou, kvůli které došlo k destrukci dna rakve a k propadu ostatků na podlahu hrobky. Proto se zástupci města Turnova, Národního památkového ústavu, církve a turnovského muzea shodli na urychlené exhumaci a přepohřbení ostatků do nové schránky. K tomu došlo o měsíc později. Skelet biskupa Krejčího byl převezen do Národního muzea k dočasnému pietnímu uložení a zároveň pro vypracování antropologického posudku.

Podle učitele praktického vyučování šperkařské školy (SUPŠS-VOŠ)

Vojtěcha Ouřady se zinkové rakve používaly asi jen padesát let na přelomu 19. a 20. století. Nebyly ale příliš odolné. „Když zetlejí ostatky pochovaného, tak se vytvoří velmi agresivní prostředí, které zinek doslova rozpustí,“ uvedl Ouřada.

Ostatky budou uloženy do nové schránky s vygravírovaným znakem biskupa P. F. Krejčího a v rámci oslav výročí 225 let od jeho narození budou nejspíše letos v červnu uloženy zpět do hrobky pod ústředním křížem na mariánském hřbitově.

Další osud samotné rakve je ještě nejasný, buď se vrátí do hrobky, nebo ji získá turnovské muzeum, záleží na majitelích hrobky, městu Turnov a církvi.

František Petr Krejčí, též jen Petr Krejčí (*1796 v Březině) byl katolický kněz, světitel biskup pražský a poslanec.

Během studií filozofie na Karlo-Ferdinandově univerzitě se pohyboval v okruhu Bernarda Bolzana. Teologii studoval v Litoměřicích, v srpnu 1819 byl vysvěcen na kněze. Kaplanoval v Turnově, tam také administroval, poté v Rovensku pod Troskami, pak byl lokalistou na Hrubé Skále a od roku 1828 děkanem v Turnově. Roku 1837 se stal kanovníkem v Praze, roku 1854 generálním vikářem. V prosinci 1857 byl jmenován a v únoru 1858 ordinován do funkce světitel biskupa pražského (a titulárního biskupa oropského), kterou zastával až do smrti. V říjnu 1863 se stal děkanem pražské metropolitní kapituly u sv. Víta, v té době byl i poslancem Českého zemského sněmu. Za své aktivity byl jmenován čestným občanem Prahy a Turnova.

Zemřel po krátké těžké nemoci 4. července 1870 v budově Kapitulního děkanství na Hradčanském náměstí 60/12. Pohřben byl tři dny poté na mariánském hřbitově v Turnově na čestném místě u ústředního kříže, který nechal vystavět.

Vojtěch Ouřada, ředitel Muzea Českého ráje Jan Prostředník a Jáchym Paleček

Biskup Krejčí a jeho rov pod ústředním křížem na mariánském hřbitově

○ Muzeum Českého ráje

turnovsko

*** Maloskalské galerie GALERIE znovu otevře 29. května 2021.**

Výstavní činnost Maloskalské galerie navazuje na tradici *Maloskalského výtvarného léta*, které bylo původně označením pro skupinové výstavy umělců Pojizeří pořádané na Malé Skále ojediněle od přelomu 30. a 40. letech 20. století a pravidelně od roku 1972, kdy zde začali pravidelně vystavovat umělci označení politickým režimem za nežádoucí.

Pro výstavní účely byla z verandy maloskalské restaurace svépomocí zřízena výstavní síň, na vernisážích vystupovalo Smetanovo kvarteto a mnoho známých pražských umělců. Malá Skála se tak stala jakýmsi kulturním centrem až do 80. let, kdy byl výstavní prostor nadlouho uzavřen.

Přerušená tradice byla obnovena teprve v roce 1991 se vznikem Maloskalské galerie, která začala každoročně pořádat cykly krátkodobých výstav pod stejným názvem.

Maloskalská výtvarná léta, stejně jako vznik Maloskalské galerie, inicioval malíř Josef Jíra. Od jeho smrti nese galerie jeho jméno.

Maloskalská galerie Josefa Jíry je komorní, ale svým charakterem zcela mimořádná. Byla otevřena v roce 1992 na Malé Skále v historické budově Boučkova statku, který je jednou z výjimečných a nejlépe dochovaných památek původní pojizerské roubené architektury. S výjimkou nezbytné, citlivě provedené rekonstrukce v roce 1988, se bez podstatnějších úprav dochoval

v podobě z roku 1813 a jeho starobylé zdi a krovy vytvářejí pro stálou expozici českého moderního výtvarného umění velmi osobitý rámeček.

„Není běžné, aby obec, třebaže velká, měla galerii současného umění. Malá Skála je ale výjimečná. Malebně členitá krajina, krásná řeka, díla lidových tesařů a kameníků i pocit duchovní tradice člověka přirozeně kultivují. Vnímavé umělce proto přitahuje Maloskalsko od dob romantismu. Navíc se tady po staletí podomácku zpracovávalo sklo a barevné drahokamy a již generace šikovných řemeslníků prošly uměleckými školami v Turnově a Železném Brodě. Není divu, že se zde rodili výtvarní umělci, hlavně malíři, a další se tady usazovali,“ uvedl Miroslav Cogan z turnovského Muzea Českého ráje.

Galerie sídlí v prostorném patře a podstřeší a vystavuje pestrou paletu prací více než stovky známých českých malířů, grafiků, sochařů a sklářů, kteří svá díla venkovské galerii věnovali nebo zapůjčili často z přátelství k Josefu Jírovi. Další exponáty, především tematicky spojené s Maloskalskem, byly zakoupeny. Jsou tu zastoupeny například práce Františka Tichého, Antonína Pelce, Jana Bauchy, Františka Ronovského, Ivana Ouhela a dalších výtvarníků. Větší část sbírky tvoří jádro stálé expozice, zbývající část se pravidelně obměňuje, aby byla návštěvníkům zpřístupněna i díla uložená v depozitáři. Samostatnou část představuje stálá přehlídka tvorby Josefa Jíry.

Kromě výtvarné sbírky je v galerii otevřena také muzejní vlastivědná expozice

Maloskalska. Soubor fotografií a archiválií ilustruje historii, místní veřejný společenský život a svérázný kolorit tohoto oblíbeného letoviska na břehu Jizery, zachycuje původní stavby – hostince, mlýny, statky, které časem vzaly zaslá

nebo musely ustoupit místo novým.

V přízemí budovy je celoročně otevřena útulná lidová hospůdka U Boučků. Galerie je otevřena od 29. května do konce září.

ŽERNOV – Kraj vybral firmu, která provede kompletní rekonstrukci silnice III/2825 v úseku Podtýn – Sýkořice – Žernov – Žlábek. Stavba vyjde celkem na 42 milionů korun bez daně. Hotovo by mohlo být ještě letos. „V současné době je komunikace na samé hranici životnosti. Největší problémy jsou četné výtluky, vyjeté koleje, zatékání do komunikace a také zanesené propustky. Rekonstrukce je tak více než nutná.

Kdybychom v minulosti nemuseli zdlouhavě řešit stavební povolení s majiteli pozemků, mohlo se s rekonstrukcí začít už mnohem dřív. Smlouvu o projektové dokumentaci jsme podepsali už na konci roku 2016,“ uvedl statutární náměstek Jan Sviták.

Opravovaný úsek měří celkem 4,5 kilometru.

Firma kromě výměny povrchu silnice obnoví propustky a příkopy,

upraví stávající zeleň a vybuduje dopravní značení. Součástí rekonstrukce je také oprava mostu (*přes Tisovku v Sýkořicích – a ten je na tom relativně ještě dobře /FOTO*). Stavební práce by měly začít ještě v první polovině letoška, firma pak bude mít podle smlouvy šest měsíců na dokončení díla.

Nu, je to zásadní cesta pro můj přesun do rovenských restaurací a je opravdu v nedobrému stavu. Tomu jistě nepřispěly kamiony, jezdící tudy do žernovské dozrávárny ovoce – pozn. f.

Na letošek má Liberecký kraj na rekonstrukce a opravy silnic zhruba o čtvrt miliardy méně než v loňsku. Kromě 201 milionů korun z vlastního rozpočtu a státní dotace 150 milionů má kraj také peníze z evropských fondů, a to zhruba 350 milionů korun. V loňském roce kraj vynaložil na rekonstrukce silnic 928 milionů korun (včetně státních a evropských dotací).

Mezi projekty, které se podaří díky státním finančním prostředkům dokončit, patří například rekonstrukce silnice v Roztokách u Jilemnice, z České Lípy na Kozly nebo oprava mostu v Poniklé. Za evropské peníze kraj zrekonstruuje například silnici II/292 z Benešova u Semil po křižovatku se státní silnicí I/14 nebo silnici III/27246 v Křižanech.

○ Filip Trdla, Liberecký kraj

lomnice n. p.

Letošní Táborská pout' u Lomnice nad Popelkou probíhá tento víkend, v sobotu i v neděli.

- Vítání lomnického nebe (sobota 22. května) – *tato akce se uskuteční v omezené míře*
- Cesta Pohádkovým lesem (sobota 22. května od 9 do 17 hodin) – *připraveny jsou 3 bezkontaktní pohádkové stezky v okolí loveckého zámečku v Oboře, s kulisami, zábavnými stanovišti a úkoly*
- Poutní mše (neděle 22. května od 8:30 a 10 hodin) v kostele Proměnění Páně na hoře Tábor
- u Křížové cesty stánek Lomnického piva

* Pojmenování ulic města Lomnice nad Popelkou.

„Po mnoha jednáních v radě města, s našimi úředníky, ale i s těmi mimo město, se složkami integrovaného záchranného systému a dalšími, jsme se rozhodli přistoupit k nápravě dlouho odkládaného problému, kterým je pojmenování ulic,“ uvedl starosta Lomnice nad Popelkou Josef Šimek.

„Už v roce 2010, v rámci realizace akce *Čistá Jizera*, jsme zjistili určité potíže s orientací pracovníků realizujících firem v rámci našeho města. Tento diskomfort byl způsoben mimo jiné i nedostatky v pojmenování ulic. Abych byl přesnější, od určité doby nebyly v Lomnici ulice pojmenovávány. Některé staré tak už své jméno nedostaly a jiné nové ještě nebyly pojmenovány.

Z lomnické ulice 5. května, dříve Na hrázi – vlevo bývalý hostinec Ve Dvoře, vpravo Hornychova vila

Vzhledem k narůstajícímu počtu problémů tak v tuto chvíli nezbývá, než dlouho odkládanou situaci začít řešit. Pokusíme se uvést do souladu nedostatky, přičemž dojde i k pojmenování nových nebo nepojmenovaných ulic. K tomuto účelu byla jmenována komise, která bude mít za úkol shromáždit návrhy a vybrané předložit zastupitelstvu města k odsouhlasení,“ upřesnil starosta Šimek.

Prvním krokem komise je zveřejnění seznamu nepojmenovaných nebo v rozporu s pravidly pojmenovaných ulic. Jedná se celkem o 42 míst.

„Byli bychom rádi, kdyby se v tuto chvíli zapojila i veřejnost a občané sami předkládali návrhy na pojmenování. Z tohoto důvodu vznikl formulář, v listinné podobě je dostupný v podatelně městského úřadu a v Informačním centru.“

Ulice lze podle zákona pojmenovat po zemřelých osobnostech veřejného života, zejména těch, které měly přímý nebo velmi blízký vztah k městu a staly se pro Lomnici nad Popelkou významnými; významných místních institucích, organizacích, spolicích atp. a po významných historických událostech, zejména těch, které se týkaly města Lomnice nad Popelkou. Návrhy na pojmenování lze podávat ke konkrétní ulici i obecně, bez záměru pojmenování konkrétní komunikace.

Termín pro předkládání návrhů byl stanoven do 9. června tohoto roku.

* Rada města schválila pronájem městské tržnice lomnickému pivovaru pro konání Řemeslných trhů, pořádání kulturních a společenských akcí (divadla, koncerty, besedy, vernisáže) a prodloužení doby nájmu prostoru městské tržnice do 30. června 2026.

* Zastupitelstvo města schválilo změnu účelu využití dotace z grantového programu města pro *Divadelní spolek J. K. Tyl*. Prostředky, které divadelníci dostali na přehlídku amatérských divadelních souborů, která se kvůli protikovidovým opatřením nekonala, může spolek použít na organizaci Lomnického kulturního léta.

semily

*** Semily plánují regeneraci sídliště Jižní – Luční za více než 50 milionů.**

Město Semily v příštím roce plánuje započít práce na I. etapě regenerace sídliště Jižní – Luční, ve které dojde ke komplexní rekonstrukci a rozšíření parkoviště před jedním z bytových domů, přestavbě a rozšíření přilehlých chodníků i celkové humanizaci domovního předprostoru. Dojde také k revitalizaci klidového a oddychového prostoru pro obyvatele sídliště a součástí regenerace bude i řešení dešťových vod z nově zřízených chodníků a parkoviště.

Předpokládané náklady na I. etapu regenerace sídliště by měly dosáhnout téměř 12 mil. korun. Projekt je podpořen dotací ze Státního fondu podpory investic ve výši 5,7 milionu korun.

„V lokalitě sídliště Jižní Luční stojí čtyři šestipodlažní blokové domy a tři čtrnáctipodlažní věžové domy. Se svými necelými devíti sty obyvateli tvoří

sídlíště domov pro více než desetinu všech obyvatel Semil. Předpokládané náklady na kompletní regeneraci sídlíště by měly dosáhnout výše 50 milionů,“ vysvětlila Lucie Šimanovská Hořavová ze semilské radnice. Regenerace sídlíště je rozdělena do pěti etap a dokončena by měla být v závěru roku 2026.

- Semilské noviny

železnobrodsko

NÁVAROV – Z důvodu špatného stavu Palackého stezky mezi Návarovem a obcí Bohuňovsko je průchod uzavřen. Majitelka části lesů se obává o zdraví turistů, kteří zde budou procházet. Palackého stezka vede podél říčky Kamenice z Tanvaldu do Spálova, kde navazuje na Riegrovu stezku podél Jizery až do Semil.

Info a foto: Loužnický zpravodaj

Celkem dvěma a půl miliony korun podpoří Liberecký kraj ze svého krizového fondu nákup vhodných pozemků pro výstavbu nové stanice Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje v Jilemnici. Profesionální hasiči by měli nově sídlit v Hrabačově.

Náklady na výstavbu stanice se odhadují na 50 milionů korun.

Hlavním cílem výstavby nové stanice v Jilemnici je, kromě zajištění standardních úkolů profesionálních hasičů, snížit dojezdové časy do horských oblastí západních Krkonoš a zvýšit tak bezpečnost v regionu. Pokrytí oblastí západních Krkonoš je na hranici limitů,

a to za ideálních podmínek. Výstavbou nové stanice se zrychlí dojezdové časy profesionálních hasičů k zásahům v Rokytnici nad Jizerou, Jablonci nad Jizerou, na Benecku nebo Vítkovicích. „Nová stanice v Jilemnici-Hrabačově bude dispozičně řešena obdobně jako nedávno dokončená stanice hasičů v Doksech,“ uvedl hejtman Martin Půta.

„Jilemničtí profesionální hasiči v tuto chvíli sídlí ve společných prostorách s dobrovolnou jednotkou města Jilemnice, a to bez větších úprav od roku 1975. Za tu dobu se několikanásobně změnilы nároky na výkon služby hasičů a současné prostory jsou pro nás již kriticky nevyhovující,“ podotkl ředitel Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje Jan Hadrbolec.

Před samotnou výstavbou nové stanice si město Jilemnice musí vyřešit majetkové záležitosti. Nejpozději do konce letošního září vykoupí pozemkové parcely v katastrálním území Hrabačov od soukromých vlastníků a poté je převede do vlastnictví HZS LK za cenu 1,978 milionu korun. Finanční podíl města na pořízení pozemků bude činit 521 tisíc korun, kraj přispěje již zmiňovanými 2 a půl miliony korun z krizového fondu.

Na území Libereckého kraje působí celkem 227 jednotek požární ochrany, a to 217 dobrovolných a 10 profesionálních. Vedle toho v regionu dále působí jedna profesionální jednotka podniku Správa železnic (Hasičská záchranná služba Správy železnic) v Liberci a dále šest podnikových jednotek dobrovolných hasičů.

Nejčastěji hasiči zasahují u technických a dopravních nehod, odstraňují následky větrných smrštů, sněhových kalamit, přívalových či vytrvalých srážek, vyjíždějí také k únikům nebezpečných látek nebo zachraňují osoby a zvířata. Počet zásahů má s mírnými výkyvy stoupající tendenci: v roce 2014 jich bylo 4.318, v roce 2017 už 5.487. Předloni bylo zásahů 6.197, v roce 2020 celkem 6.191.

NOC KOSTELŮ 28.05.21

Program Noci kostelů ve Sboru Dr. Karla Farského v Semilech

16:00 O VELIKÉM ČARODĚJI – DIVADLO TOY MACHINE

Autorská loutková pohádka Tomáše Běhala o čaroději Tamanovi, která vychází z jizerskohorské legendy „O Tamanovi“ a rovněž čerpá z „Čarodějova učně“ od Otfrieda Preußlera.

16:45-18:00 DĚTSKÉ ODPOLEDNE NA ZAHRADĚ SBORU

18:00-18:05 OTEVŘENÍ NOCI KOSTELŮ ZA ZVUKU ZVONŮ

18:05 VERNISÁŽ VÝSTAVY

20:00 RANDEZ-VOUS - RADKA FIŠAROVA

Česko-francouzský koncertní program, ve kterém Radka Fišarová se svým doprovodem přináší nejen šanson předních francouzských interpretů (Édith Piaf, Charles Aznavour, Mireille Mathieu atd.), ale také slavné filmové melodie a české autorské písně a šansony.

22:00 EKUMENICKÁ MOTLITBA VE SBORU DR. KARLA FARSKÉHO

23:00 ZAKONČENÍ NOCI KOSTELŮ ZA ZVUKU ZVONŮ

Celovečerní program:

PROVÁZENÍ VŠEMI PROSTORAMI SBORU,
SEZNÁMENÍ S JEHO HISTORIÍ A SOUČASNOSTÍ

V pondělí 10. května se v nových prostorách otevřelo Městské informační centrum v Mnichově Hradišti. Už ho nenajdete v budově Klubu, ale na náměstí nad prodejnou COOP. Původní prostory v Klubu využije městský úřad. Infocentrum bude mít otevřeno dle standardní otevírací doby a k dispozici budou všechny služby.

Pokud vše půjde podle plánu, za několik let by mělo být otevřeno úplně nové infocentrum ve zrekonstruované budově hotelu U Hroznu.

○ Mnichovohradišt'sko.cz

*** Podobu někdejšího židovského hřbitova přiblížil zevrubný geofyzikální průzkum**

Terénní průzkum, který v druhé polovině března prováděla specializovaná firma *G IMPULS Praha* na židovském hřbitově, přinesl zajímavé poznatky o této lokalitě. Ty nyní poslouží k dopracování koncepce revitalizace tohoto pietního místa, která má být v druhé polovině letošního roku realizována.

Během průzkumu, který kombinoval čtveřici geofyzikálních metod, se podařilo identifikovat hlavní hřbitovní cestu a navazující systém cestiček, obvodní zeď hřbitova, trosky domu, který stával v areálu, a mnohé další anomálie. Město tak získává představu o tomto území rozkládajícím se na ploše 2500 metrů čtverečních.

Realizátoři průzkumu v závěrečné zprávě konstatovali, že hřbitov lze rozdělit na dvě části, přičemž v té západní stávalo podstatně méně hrobů, možná, že bylo bez hrobů docela. Východní část vedle toho byla starší, byla hlavním

pohřebišťem a při likvidaci hřbitova byla zavezena větším množstvím zeminy. Vrstva navážky má mocnost jeden metr a více. Směrem k západu se hřbitov postupně rozšiřoval. K jednoznačnému objevu deponie náhrobků i jejich fragmentů nedošlo, části náhrobků a větší kameny však mohou být objeveny na řadě míst, přičemž největší šance učinit zajímavý objev je při východní obvodové zdi. Firma městu navrhuje provést po dohodě s židovskou obcí sedm sond, které prozkoumají nejvýraznější zjištěné anomálie.

○ Martin Weiss, Kamelot

*** Zrekonstruovaný vestibul nádraží přivítal cestující už na konci dubna, generální opravy potrvají do září**

Už od loňského července prochází kompletní rekonstrukcí mnichovohradišťské vlakové nádraží a přilehlé prostory. Práce postupují úspěšně kupředu a Správa železnic očekává dokončení rekonstrukce letos v září. Cestující by měli opravené vnitřní prostory začít využívat už za pár týdnů, práce na plášti budovy a okolních plochách budou ještě pokračovat.

Práce v interiéru se již blíží ke konci. Dokončeny jsou již opravy krovů a půdního prostoru, dokončovací práce probíhají i v bytech v prvním patře. V přízemí budovy je také již hotová oprava zdiva, podlah a výměna všech instalací včetně vytápění. Aktuálně finišuje oprava vestibulu, ve kterém budou umístěny nové pokladny a také veřejné toalety. Jakmile bude vestibul uveden do provozu, venkovní objekt toalet čeká stržení. Mnozí již možná zaznamenali, že perón už před deštěm a sluncem chrání nový přístřešek a byly také zahájeny práce na fasádě. Plot, který ohraničoval přilehlou zahrádku u nádraží, byl odstraněn. V přípravě je nyní oprava podlahy a stropu dopravní kanceláře.

Některé předměty budou podobu nádraží před rekonstrukcí připomínat ve sbírkách muzea.

„Vážíme si toho, že Správa železnic věnovala některé části původního vybavení a mobiliáře do sbírek městského muzea. Jde konkrétně o hodiny, odkládací stůl před pokladnou, ciferníky hodin z věže nebo cedule s nápisem *východ*. Muzeum by mělo také ještě získat dřevěné lavičky, které bývaly na perónu,“ vyjmenovává Aleš Rychlý, referent městského úřadu.

○ Martin Weiss, Kamelot; *foto: re:architekti*

Zátopek překonal svůj rekord díky Josefu Hronovi

Mnichovohradišťský stadion Josefa Hrona svým jménem připomíná úspěšného atleta, běžce a také dlouholetého zaměstnance místního cukrovaru. Ve třicátých letech minulého století patřil k našim nejlepším vytrvalcům a Československo reprezentoval na mezinárodních závodech, a to nejčastěji v běhu na pět kilometrů.

Svůj čas v běhu na stejnou vzdálenost si díky Josefu Hronovi vylepšil i legendární Emil Zátopek, který s Hronem běhával alejí z Mnichova Hradiště na vrch Horka.

Držitel rekordů i organizátor závodů Inženýr Josef Hron se narodil v roce 1905 v Praze a je jedním z nejvýraznějších sportovců mladoboleslavského regionu. Byl zaměstnaný v mnichovohradišťském cukrovaru, držitelem řady rekordů, organizátorem závodů i trenérem lehkotletického dorostu. K lehké atletice se dostal už v sedmnácti letech, kdy začal závodit jako pražský student. Poté co vyhrál v roce 1922 závod na 1500 metrů na Rudlově memoriálu, bylo rozhodnuto, že se běhu začne věnovat více.

Jako vysokoškolský student Hron reprezentoval Československo na Světových studentských hrách v Římě v roce 1927, kde obsadil třetí místo v běhu na tři kilometry, a také v Paříži, Darmstadtu nebo Turíně.

Později v roce 1934 startoval v Turíně v dresu Československa na mistrovství Evropy už jako člen státního družstva. Soustředil se zejména na pětikilometrové tratě, ale dobrých výsledků dosahoval i v obtížném maratonu. Ještě ve svých osmačtyřiceti letech ho dokázal zaběhnout za dvě hodiny a padesát šest minut.

V době, kdy Hron reprezentoval náš stát, byly republikové výsledky na pět a deset kilometrů v porovnání s mezinárodním měřítkem dost slabé. To ho přimělo ke studiu techniky i zahraničních tréninkových metod vytrvalostních běžců. Za vzor byli tehdy považováni Finové v čele s Paavo Nurmim. Svě zkušenosti získané praxí i studiem běžecské literatury předával i tuzemským mladým závodníkům a dal podnět ke vzniku každoročních soustředění nejlepších československých vytrvalců, z nichž vyrostla řada nových špičkových závodníků včetně Emila Zátopka.

Se Zátopkem se Josef Hron seznámil v roce 1945 na jednom z těchto sjezdů pořádaném v Hradci Králové a hned ho také pozval na květnový kurz v Toušeni. Přestože měl tehdy Zátopek o svém tréninku už jasné mínění, kurzu nakonec obětoval svou dovolenou. Hronovi tehdy navíc slíbil, že se ještě v témže roce

pokusí překonat tehdejší rekord na pět kilometrů, který byl 15:14. S časem 15:38 se Zátopek rekordu přibližoval. Věděl, že o překonání rekordu rozhodne příprava, a tak se, k překvapení i nelibosti svého okolí, vrhl na cvičení sprintů a na prodlužované starty. Svou námahu při tréninku stupňoval. Zajímala ho hranice, kam se až odolnost lidského těla může napnout.

V září roku 1945 atletický odbor ohlásil, že se Zátopek pokusí překonat rekord na tři kilometry. Už předtím se mu totiž na zlínském stadionu jen za přítomnosti jeho přítele podařilo překonat čas na dvoukilometrovou trať, čehož se vedoucí odboru hned chytil. I přes počáteční obavy podal Zátopek za přítomnosti asi padesáti diváků obdivuhodný výkon s časem 8:38,8, stal se českým rekordmanem a hned na příští sobotu ohlásil pokus o rekord na pět kilometrů. Netrpělivý Hron tehdy Zátopkovi už mezitím poslal dopis, ve kterém se ptal, jak to s jarním slibem vypadá. Zátopek setrval u stejného způsobu tréninku, jako obvykle si příliš nevěřil a rekord překonal s časem 14:55 o 19 vteřin. V pražských redakcích drnčely telefony, Zátopek dostal desítky dopisů a blahopřání, ale pro něj samotného tato meta už ztratila přisvit neobyčejnosti. Hron se mezitím věnoval výchově lehkootletického dorostu, přispíval do odborných časopisů a těšil se z toho, že se naše lehká atletika i díky podpoře vlády zařadila mezi nejlepší státy na světě.

○ Kamelot

Článek vznikl v rámci projektu Zapomenuté příběhy Mladoboleslavska. Tuto výzvu vyhlásil Nadační fond ŠKODA AUTO společně s Bohemian Heritage Fund.

mnichovohradištsko

ZVÍŘETICE – Na konci března se podařilo dle plánu dokončit nové zábradlí ke zřícenině Zvířetice na cestě z Podhradí. Zábradlí jsme provedli z odolného akátového dřeva, které, jak doufáme, nějaký čas opět vydrží. Za realizaci děkují skvělé firmě pana Skřivánka, který rovněž zajistil ohrožená místa areálu precizně zpracovanými bezpečnostními výdřevami.

V průběhu dubna a května se pustíme do výstavby schodiště v nejnáročnějších místech od věže k mostu.

- Vojtěch Dvořák, ZVÍŘETICE VISION 21, Bakovsko

Zvířetice

Album pohledů Pojizeří

jičínsko

ŽELEZNICE – Nové zdravotní středisko v dolní části zahrady u mateřské školy roste před očima. Stavbařům nevadí současné chladné počasí, a tak stavba bude určitě dokončena v plánovaném termínu, tzn. do konce roku, hlásí *Železnický zpravodaj*.

ŽELEZNICE – 21. května 2021 uběhne 80 let od doby, kdy *Muzejní spolek pro Železnici a okolí* zakoupil roubenou chaloupku čp. 94 / **FOTO 1 +2** pro účely muzea.

A je tomu už 81 let co byla zakoupena budova muzea čp. 181 / **FOTO 3**.

Oba domy byly už tenkrát památkově chráněné. Jsou zde uchovány předměty našich předků ze Železnice a jejího okolí, které jsou sbírány už 104 let.

A stále se jejich počet rozrůstá.

Dnes vás seznámím s historií obou domů, předtím než sloužily pro účely muzea.

Přeneseme se asi 400 let zpět, kdy se dnešní prostranství Muzejní ulice jmenovalo – a ještě dlouho potom – *Na kopci*. Jižní svah kopce byl od dávných dob osázen vinnou révou. V roce 1541 se tu říkalo *Na vinici* a majiteli statku čp. 157, nyní v Železné ulici, se říkávalo Podvínský. Vrch kopce tenkrát pravděpodobně patřil železnické obci. Na místě staré školy (dnešní pošta čp. 204) stávaly obecní pastoušky. Na místě dnešního hostince (U kostela, dříve Strachov č.p. 93) již před třicetiletou válkou stávala dřevěná školní budova. Vedle školní zahrady stál začátkem 17. století jediný domek čp. 94, jinak byl pozemek nezastavěný. Protože se tu říkalo *Na kopci*, jmenoval se majitel Kopecký.

V gruntovní knize se píše: 1610 zemřel Matěj Kopecký, chalupu po něm převzal ve čtvrtek první postu (18. února) 1611 Jiřík. Zase zvaný Kopecký, třebaže s nebožtíkem nebyl ani příbuzný. Jméno dostal prostě po chalupě (jak se tenkrát říkávalo). Jiřík Kopecký držel chalupu 15 let a prodal ji 26. března 1626 Janovi Kožíškovi. Dostal za ni jen 10 kop grošů českých. Chalupa byla pravděpodobně poničena válkou. Příjmení ještě v té době nebyla ustálena. V roce 1654 dědí chalupu syn, zase Jan Kožíšek, jindy zvaný Dudek. Ten přikoupil kus pozemku

od Vinice. V roce 1692 dědí chalupu Jakub Blažek, jinak Kožíšek po otci Janovi Kožíškovi, roku 1722 domek koupil Václav Malý. Ten hospodařil dobře a k domku přikupoval další pole. Když v roce 1743 zemřel, jeho majetek se odhadoval na 180 zlatých. Zůstal po něm bohatý inventář. Mimo hospodářského nářadí a krejčovského vybavení, sepisují se věci v té době neobvyklé: koupací vana, klystýr, dokonce hodiny, to byla na tu dobu velká vzácnost. Ke vdově se přiženil jako dočasný hospodář Jan Najmon, který v roce 1761 předal živnost dorostlému synovi Václava Malého, Janovi. V roce 1771 získal dům čp. 132 a při přečíslování v roce 1805 již dnešní číslo 94.

V tomto roce Jan Malý prodal usedlost se zahradou tkalci Janu Jindrovi. 1806 jde na výměnek a dům prodává za 350 zl. synovi Václavovi. Ale kus pozemku přenechává zeti Josefu Fraňkovi k postavení domku č. p. 95. Na jeho lomenici byl nápis: „*Tento domek jest vyzdvižen s pomocí Boží a z nákladu P. panny Veroniky, dcery p. muže Jana Jindry, sauseda zdejšího Anno 1807. Dne 30. října. M.T.W.H. (Mistr Tesařský Václav Haratický).*“

Mezi lety 1814 až 1817 prodává Václav Jindra část prázdného pozemku vedoucího od domu čp. 94 po dům čp. 93 v šířce 14 sáhů (26,56 m) a hloubce 11 sáhů (20,86 m) za cenu 150 zl. stříbra kramáři z čp. 51 Václavu Tvrzkému na postavení domu se zahradou. Místo peněz má Václav Tvrzký dosavadnímu majiteli Václavu Jindrovi opravit jeho dům čp. 94. Zápis o tomto prodeji byl zapsán do gruntovní knihy až 26. března 1817, kdy byl již dům čp. 181 postaven a dům čp. 94 opraven, jelikož na záklapovém prkně této chalupy byl nápis: „*Tento domek jest vyzdvižen s pomocí Boží léta Páně Anno 1814 dne 23. juni. Tesař Matěj Müslil*“.

Dalším dokladem o tom, že dům č. p. 181 byl postaven již v roce 1816, svědčí svatební smlouva z února roku 1816, kde nově postavený dům i s kupeckým krámkem získávají svatebním darem novomanželé Václav Tvrzký ml. a Františka Beuerová, dcera majitele lázní v Jičíně. Na domě byla vtělena

licence na prodej koření a dobře zásobený železářský sklad. Byla zde také kolektura na tzv. malou loterii. Manželé tu vládou do roku 1841, kdy odcházejí na výměnek. Dům získává svatebním darem jediný syn František Tvrzký s manželkou Karolínou, dcerou prvního sládka v pivovaru v Lomnici. Manželé mají tři děti, které, bohužel, umírají v dětském věku. Ve 36 letech umírá i František Tvrzký.

Patrně jste už trochu unaveni změtí majitelů, já text na okamžik přeruším a vysvětlím, proč ho ponechávám v plném znění. Důvodem je rodina Tvrzkých. Ta držela ve 20. letech hostinec *Na Tvrzi* v Lomnici na dolním konci náměstí (čp. 22).

Část rodiny bydlela také v Rovensku pod Troskami, mají tu pěkný novogotický hrob od Antonína Suchardy. Část téhle rodiny se přestěhovala do Bubeneče u Prahy, tady už se potkáváme s tvarem jména Tvrzký.

Josef Ladislav Tvrzký (1854 v Rovensku p.Tr. – 1930 v Praze - Bubeneč) byl známým stavebním podnikatelem, ředitelem První občanské záložny v Holešovicích. Spolu s bubenečským starostou Aloisem Potůčkem spoluvlastnili velkou Hergetovu cihelnu; sahala od Bubenečské ulice až skoro k Vítěznému náměstí. A myslím, že oba pánové byli jeden čas i vlastníky nebo spoluvlastníky rakovnické šamotky (dnešního RAKO) – nebudu to teď ověřovat, nechci se na tom zaseknout. Pozemek cihelny Tvrzký s Potůčkem rozprodali ku stavbě domů. Potůček pak sobě a svému společníku vystavěl dvojvilu v Bubenečské ulici č. 14–16. (Tvrzký ale zemřel v Pětidomí 1, příčina úmrtí: obrna dolních končetin, vodnatelnost; pohřeb Bubenečský hřbitov, starší část při severní zdi.)

Ve sklepě a v části zahrady čísla 16 vznikla po revoluci poměrně známá restaurace *U Viléma*, snad se tak jmenuje i teď, dost často se to mění. Jméno bylo zvoleno k počtě syna Josefa Ladislava, Viléma Tvrského (1880 – 1943), ten byl šermíř – fleretista, trojnásobný olympionik (1908, 1912 a 1920) a pokud mne paměť neklame, získal v nějaké skupinové disciplině i bronzovou medaili. Stálo by za to se v rodině Tvrz/ských trochu povrtat, ale popravdě na to nemám čas a ani motivaci a třeba se toho ujme někdo jiný... Podme zpět k tématu!

V roce 1856, kdy obecní zastupitelstvo jednalo o koupi vhodné budovy pro obecní školu, byl zájem i o zakoupení tohoto domu čp. 181. To se nakonec neuskutečnilo. V roce 1876 vdova Karolína prodává veškerý majetek mlynáři Karlu Hlaváčovi, 3. 8. 1908 dědí vše syn Bohuslav Hlaváč a dne 30. 7. 1910 se stává jeho majitelkou sestra Marie, provdaná Slavíková. Ta dne 15. 1. 1940 dům prodává *Muzejnímu spolku pro Železnici a okolí*.

Majitelem domu čp. 94 se stává okolo roku 1825 zeť Václava Jindry Jan Reyman (Reiman), 25. 4. 1864 syn Václav Rejman. V roce 1890 při sčítání lidu zde žilo 16 lidí. V tomto domě se dne 3. 8. 1898 narodil Antonínu Kozákovi a Emílii Rejmanové (dcera Václava Rejmana) syn Václav, budoucí učitel a dlouholetý ředitel zdejšího muzea. Dalším majitelem domu byl stavitel Josef Kučera a ten jej prodal 21. 5. 1941 *Muzejnímu spolku pro Železnici a okolí*.
Zajímavost z kroniky: V kamenném přístavku ve dvoře domku čp. 94 se okolo roku 1922 scházeli mladí členové literárního odboru v Železnici a velmi živě zde besedovali s mladšími literáty dojíždějící do Železnice. Debatovali třeba s básníkem Milošem Jirků z Valašska, básníkem Josefem Erbanem ze Studence, překladatelem Františkem Kovárnou nebo romanopiscem A. C. Norem.

○ Simona Hrabalová, Železnický zpravodaj

sobotecko

Hrad Kost je asi o 100 let starší než se myslelo, odhalila rekonstrukce

Rozsáhlá rekonstrukce gotického hradu Kost na Jičínku, která začala na podzim 2019, je ve finále. Z odhadovaných 100 milionů korun bylo dosud proinvestováno asi 80 milionů korun.

Stavební práce by měly být dokončeny do konce srpna, řekl kastelán Jan Macháček. Hrad patří rodině Kinských dal Borgo a v současnosti je pro veřejnost uzavřený.

Archeologický výzkum zpřesnil datování vzniku hradu a také podobu, jakou měl ve 13. století. Podle předběžných závěrů vykopávek nálezy jednak posunuly vznik hradu zhruba o 100 let do minulosti, a to do poloviny 13. století. Také naznačily, že už ve 13. století nešlo o menší převážně dřevěnou tvrz, jak se původně předpokládalo, ale na svoji dobu o velký kamenný hrad se vstupní

kamennou bránu a velkou obrannou věží, která mohla dosahovat výšky až 30 metrů. Stále se ale čeká na potvrzení předběžných výsledků výzkumu. „Jinak jsme v závěrečné fázi rekonstrukce, dochází k dodělávání dlažeb a některých pohledových věcí jako třeba zahrada vedle Biberštejnského paláce na hradních parkánech, která vzniká nově jako zahradní prvek. Hlavní práce, a to odvodnění a sanace hradeb, jsou už téměř u konce,“ řekl Macháček. Areál hradu je kvůli rekonstrukci uzavřený. Návštěvníci se nedostanou ani na prohlídky, které jsou v hradu Kost možné pouze s průvodcem, a to zatím koronavirová opatření zcela neumožňují. „Pokud to koronavirová opatření dovolí a bude možné zprovoznit prohlídkové trasy, tak bychom chtěli otevřít v červnu na víkendy a od července, kdy už bude stavba na ústupu, máme v plánu otevřít šestidenní provoz v týdnu. Prohlídky jsou u nás možné jen s průvodcem,“ řekl Macháček.

Náklady na rekonstrukci jsou asi 100 milionů korun, dotace z evropského programu IROP pokryje 80 procent uznatelných nákladů. V celkové částce je zahrnuta i projektová dokumentace, archeologický průzkum nebo restaurátorské práce. Současná rekonstrukce je nejkomplexnější v novodobé historii hradu. Zahrnuje stabilizaci podloží pod hradem, odvodnění areálu a sanaci a stabilizaci parkánových a hradebních zdí.

Hrad Kost, který je v katastrálním území Podkost, části obce Libošovice, několik desítek metrů od pomezí Královéhradeckého a Středočeského kraje, je považován za jeden z nejzachovalejších gotických hradů v Česku. Se svým okolím je významným regionálním turistickým cílem.

○ Náš REGION; *foto Album pohledů Pojizeří*

Šolcův statek v Sobotce - Lapidárium

Jan Kavan

kresby a grafika

Výstava trvá od 24. května do 31. října 2021

V průběhu výstavy se uskuteční setkání s autory.
Sledujte prosím web a vývěsky Šolcova statku.

Šolcův statek v Sobotce - Lapidárium

Stanislava Kavanová

sochy

Výstava trvá od 24. května do 31. října 2021

Během výstavy se uskuteční setkání s autory.
Sledujte prosím web a vývěsky Šolcova statku.

Krkonošskému národnímu parku je 58 let. Daří se loukám, vrátil se rys, vydra i orchideje

Krkonošský národní park právě v těchto dnech slaví 58 let od svého vyhlášení. 17. května 1963 byla završena snaha generací odborníků a vědeckých institucí o vyhlášení Krkonoš národním parkem.

Tento krok logicky navazoval na vyhlášení Karkonoského Parku Narodowego na polské straně hor, které nastalo o čtyři roky dříve (1959). Celé pohoří – bez ohledu na státní hranici – tak získalo statut národního parku a s tím související ochranu na ploše přibližně 600 kilometrů čtverečních.

Správa KRNAP se snaží zachovat nebo zlepšit přírodní prostředí našeho nejstaršího národního parku. Přispívají k tomu i dlouhodobé ochranné aktivity Správy KRNAP. Díky možnosti čerpat evropské dotace se Správě KRNAP navíc daří směřovat finanční prostředky do rozvoje turistické infrastruktury, oprav komunikací či do ochranných opatření. Jen v současném plánovacím období od roku 2014 se nám pro Krkonoše podařilo získat 533 milionů korun.

Foto Kamila Antořová

O zlepšujícím stavu životního prostředí Krkonoš svědčí i návrat řady druhů do Krkonoš. V horských potocích a říčkách se opět zabydlela vydra, svá klidná místa si zde našel rys ostrovid, prostor pro život zde nachází i datlík tříprstý. Naopak kombinace negativní faktorů (mizející životní prostor, rušení návštěv-

níky, predace,...) dovedla ikonického černého rytíře Krkonoš – tetřívka obecného – na hranici přežití.

Daří se krkonošským loukám, o které se s finanční podporou Správy KRNAP starají zdejší hospodáři. Díky jejich péči se na ně vrací violka sudetská nebo celá řada orchidejí.

Krkonošský národní park za dobu své existence má za sebou řadu mezníků – výstavbu velkokapacitních rekreačních objektů, odborovou rekreaci, imisní kalamitu, rozvoj sjezdového lyžování, boom apartmánového bydlení. Přes tyto všechny negativní vlivy se ale odborníkům daří uchovávat vzácnou krkonošskou přírodu v dobrém stavu.

Jedinečnost krkonošské přírody si uvědomovali už naši předchůdci. První krkonošskou rezervaci zřídil už v roce 1904 Jan hrabě Harrach na Strmé stráni v závěru Labského dolu.

liberecký kraj

Stavbou roku Libereckého kraje 2021 se stala unikátní pražírna DOK Nordbeans

Porota ocenila vysokou kvalitu architektonického řešení při využití brownfieldu. Architektům z ateliéru *ANUK architekti* se podařilo proměnit a oživit část zanedbaného nádražního skladiště v centru Liberce. Letos porota i veřejnost vybírala z 29 projektů, které investoři i dodavatelé do soutěže přihlásili.

V hlasování veřejnosti skončil DOK na druhém místě, za novým pavilonem mateřské školy v Mníšku u Liberce. Pavilon se zavěšenými didaktickými prvky dostal od veřejnosti 1557 hlasů, o 178 víc než pražírna s kavárnou.

V kategorii *Stavby pro bydlení* ocenila porota přestavbu starého zanedbaného špejcharu na Českolipsku na rekreační dům, v kategorii *Staveb pro veřejnost* zvítězila Vyhlídka Špička u Tanvaldu. Zvláštní ocenění poroty za záchranu architektonického dědictví si odnesla Kotelna na biomasu Andělská hora. Investor využil pro moderní technologii cennou secesní budovu původní kotelny, kterou citlivě zrekonstruoval. Objekt je součástí bývalé textilní továrny z počátku minulého století, která patří k nejvýznamnějším památkám průmyslové architektury v Libereckém kraji.

Svou cenu dnes předal i liberecký hejtman Martin Půta, který ocenil moderní přístavbu Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, připomínající obří šaton – broušený skleněný kámen typický pro zdejší bižuterní výrobu.

○ Náš REGION

Vybrané památky na Liberecku dostanou přes 14 milionů dotací

Peníze poputují například na výměnu střechy na semilském kostele, renovaci fasády na historickém domě v Novém Boru nebo obnovu areálu poutního kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici.

V programu *Záchrana a obnova památek*, do kterého se přihlásilo 103 žadatelů o dotaci, je vyčleněno přes 10,2 milionu korun. „Podle stanovených kritérií programu získalo nejvyšší bodové ohodnocení 52 žádostí. Sedmačtyřicet jich obdrží podporu v plné výši, u pěti byla výše dotace snížena kvůli vyčerpání peněz z programu,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmána Libereckého kraje.

Z téhož důvodu nemohlo být podpořeno ještě dalších čtrnáct projektů, které taktéž splnily podmínky programu. „Navrhujeme je zařadit do zásobníku a podpořit v případě, že se částka v programu *Záchrana a obnova památek* navýší nebo některý z příjemců peníze nakonec odmítne,“ vysvětlila Vinklátová. Z programu například míří 300 tisíc na restaurování vitráží ve vzorkovně malírných okenních skel v Okrouhlé na Českolipsku, opravené nádvoří a nová okna za tutéž částku získá zámek ve Stvolínkách, čtvrtmilion se využije na záchranu vzácných varhan v Bozkově u Semil, díky třísettisícové dotaci získá novou střechu barokní Azyl v Hrádku nad Nisou a 258 tisíc korun pomůže ke zkrášlení sokolovny v Jablonci nad Nisou.

Kraj uspokojí také individuální žádosti; čtyři projekty podpoří ze svého rozpočtu částkou 2 a půl milionu korun. Na oprava střechy kostela Nanebevzetí Panny Marie v Raspenavě půjde z kraje 650 tisíc, obnovu areálu poutního kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici podpoří kraj sedmi sty tisíci. Opravou krovu a stropu projde díky krajské dotaci též kostel Mistra Jana Husa v České Lípě, dotace z kraje činí 650 tisíc, výměnu střešní krytiny pak čeká

kostel svatých Petra a Pavla v Semilech / **FOTO** , příspěvek je půl milionu. Pro Liberecký kraj je záchrana ohrožených památek jednou z priorit.

V loňském roce ji podpořil více než 7 miliony korun, určených na rekonstrukce a opravy kostela v Horní Polici, kostela sv. Vavřince a Zdislavy v Jablonném v Podještědí, sušárny chmele v Dubé, Beranova hostince v Trávníčku, zámku Stvolínky, kaple Božího hrobu v Liberci, kostela sv. Martina ve Zlaté Olešnici, dlážděné cesty v Bořejově.

V průběhu roku reagoval

Liberecký kraj velmi rychle na havárii, která nastala na věži kostela Navštívení Panny Marie v Hejnicích, a podpořil 1 milionem korun výrobu repliky báně nad kopulí kostela.

/ Zdroj: Filip Trdla, Liberecký kraj; *foto TIC Semily*

liberec

* Benátská! s Impulsem letos nebude, informoval server iDNES.cz . Akci, která se v posledních letech konala v libereckém areálu Vesec, pořadatelé zrušili na základě plánu na obnovení kulturního života představeného ministerstvem kultury. Festival měl probíhat od 22. do 25. července. Mezi největší hvězdy patřila kapela Team nebo zpěváci Marek Ztracený nebo Janek Ledecký.

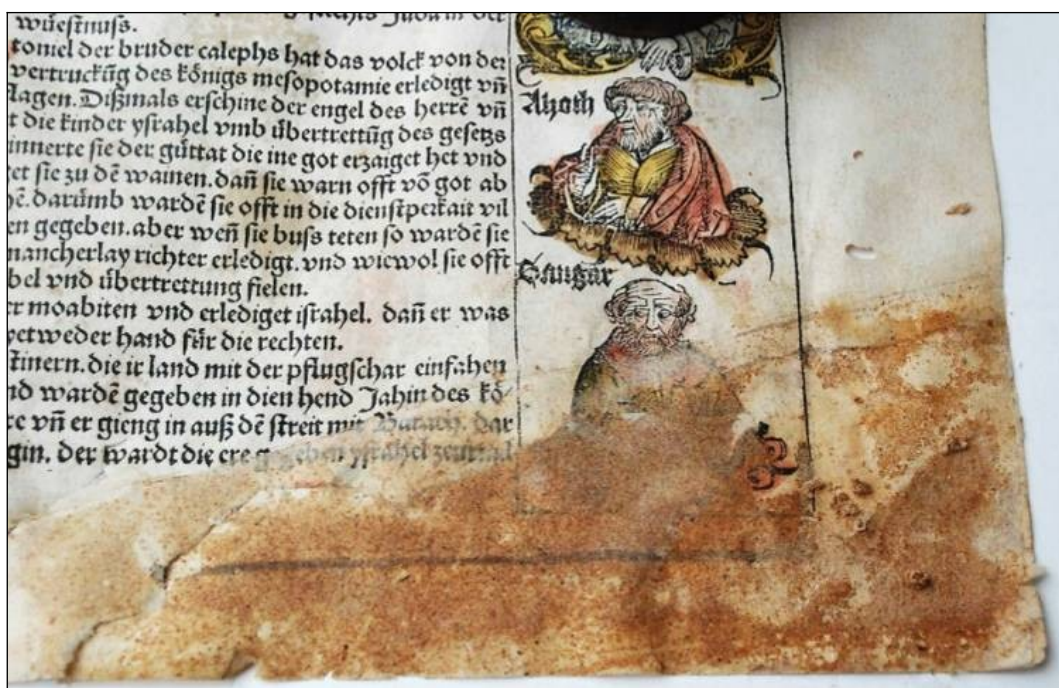
„Nepatříme mezi festivaly, které jsou štědře dotovány z veřejných zdrojů, a proto maximální povolená kapacita pět tisíc diváků ani zdaleka nesplňuje podmínky pro dosažení byť jen vyrovnaného rozpočtu,“ uvedli ve společném prohlášení Pavel Mikez a Petr Pečený, pořadatelé festivalu, na který se každoročně až sjíždějí desítky tisíc účastníků.

*** Obnova Liebiegova paláce: výměna trámů, restaurátoři a oprava krovu**

Devátým měsícem pokračuje kompletní rekonstrukce historické budovy Liebiegova paláce. Aktuálně probíhá výměna podlahových nosných trámů, rekonstrukce krovu a stropů a podlah ve všech patrech. Připravují se rozvody vytápění a kanalizace. Do pečlivé práce se pustili už i restaurátoři. Hotovo má být v srpnu příštího roku. Celková rekonstrukce vyjde na 215 milionů korun. Z bývalého sídla oblastní galerie se stane polyfunkční komunitní centrum, kde budou sídlit různé organizace, zázemí tady najdou i sociální služby, spolky a sdružení, které budou realizovat sociální, vzdělávací, kulturní a rekreační aktivity. Součástí bude i kavárna.

* Knihovna zrestaurovala staré tisky díky evropským penězům

Sbírku starých a vzácných tisků vlastní Krajská vědecká knihovna v Liberci, vybrala z nich 21 nejceněnějších nebo nejohroženějších exemplářů ke konzervaci a restaurování. Mezi vybranými dokumenty bylo 13 v gotických vazbách, 3 pergamenové zlomky z 12. a 13. století a 6 nejvíce poškozených starých tisků. Už v roce 2016 byl připraven projekt s názvem *Knihovna Liberec – zkvalitnění ochrany a zpřístupnění knihovního fondu a jeho prezentace*, který byl v roce 2018 schválen ke spolufinancování z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci IROP na léta 2014-2020. Od samého počátku se administrace žádosti a následně i administrace realizace projektu ujal Liberecký kraj, který také uhradil nutnou finanční spoluúčast na projektu.

Celkové výdaje projektu přesahují 37,5 milionu korun. V současné době je zpracovávána závěrečná žádost o platbu a Liberecký kraj předpokládá získání celkové dotace ve výši 33,1 milionu korun, zbytek doplatí kraj.

Ještě před podáním žádosti byl v roce 2017 proveden průzkum vybraných dokumentů restaurátorem, který u každého exempláře popsal nutné restaurátorské zásahy a určil kalkulaci na provedení prací. V roce 2018 proběhlo výběrové řízení, vzhledem k množství a náročnosti byly dokumenty rozděleny do tří souborů, u kterých se samostatně soutěžil restaurátor. Zakázky získaly restaurátorky Michaela Caranová, Jana Dřevíková a Jana Opatová. Dokumenty byly k restaurování předány během ledna 2019.

Ještě před podáním žádosti byl v roce 2017 proveden průzkum vybraných dokumentů restaurátorem, který u každého exempláře popsal nutné restaurátorské zásahy a určil cenovou kalkulaci na provedení prací. V roce 2018 proběhlo výběrové řízení na restaurátory. Vzhledem k množství a náročnosti prací byly dokumenty rozděleny do tří souborů, u kterých se samostatně soutěžil restaurátor. Zakázky získaly restaurátorky Michaela Caranová, Jana Dřevíková a Jana Opatová.

Dokumenty byly k restaurování předány během ledna 2019, poslední dokončené knihy byly odevzdány v březnu 2021. Celkové náklady na restaurování činily něco málo přes 900 tisíc. Mezi zrestaurovanými díly se nachází například známá *Schedelova kronika* z roku 1493 nebo *Catholicon* z roku 1483, jehož autorem je Johannes Balbus a který má velmi krásnou gotickou vazbu se zbytky kování. Největšími změnami prošla díla od Pavla Kristiána z Koldína (1579) a Matyáše Tannera (1683).

Na podzimní měsíce pak knihovna připravuje pro veřejnost výstavu a prezentaci restaurovaných tisků. „Nejen naše muzea a galerie mají vzácné sbírkové předměty, na jejichž restaurování postupně pracují, ale také Krajská vědecká knihovna má výjimečné historické knihy, které potřebují restaurování. Jedná se o vysoce specializovanou náročnou práci a jsem moc ráda, že její výsledek budou moci návštěvníci knihovny vidět na výstavě,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmana.

Restaurování dokumentů je tedy nyní dokončeno. Tisky jsou uloženy v samostatné klimatizované místnosti, která má také vlastní zabezpečení. Přístup do ní mají prostřednictvím kódu tři pracovníci bibliografického oddělení a správce budovy pro případ nečekané události. Místnost má mezi knihovníky hovorový název *trezor*, což se přeneslo ze staré budovy, kde nejvzácnější kusy byly uloženy ve skutečném bankovním trezoru. Vnitřek *trezoru* je vybaven plechovými regály a knihy jsou zde uloženy ve tmě při teplotě 17 °C a vlhkosti 50 procent.

Tisky je možné po předchozí domluvě zapůjčit k badatelským účelům do studovny ve studijní knihovně. Dva z těchto vzácných dokumentů jsou přístupné v elektronické podobě v digitální knihovně KVK Liberec Kramerius. Prvním je tzv. Rohnova kronika (1763), druhým *Práva Městská Králowstwij Czieského* od Kristiána z Koldína, vytištěná Jiřím Melantrichem roku 1579.

○ Jan Mikulička, Liberecký kraj; *foto KVK Liberec*

* Krkonošské muzeum Správy KRNAP uchovává doklady o vývoji Krkonoš a o životě ve zdejším regionu. V minulosti neměly desítky tisíc sbírkových předmětů požadované podmínky k uložení.

Správa KRNAP proto s podporou evropských fondů z Integrovaného regionálního operačního programu vybudovala v Hořejším Vrchlabí depozitář nový, zcela odpovídající současným standardům. Tento týden ho slavnostně otevřel ministr životního prostředí Richard Brabec.

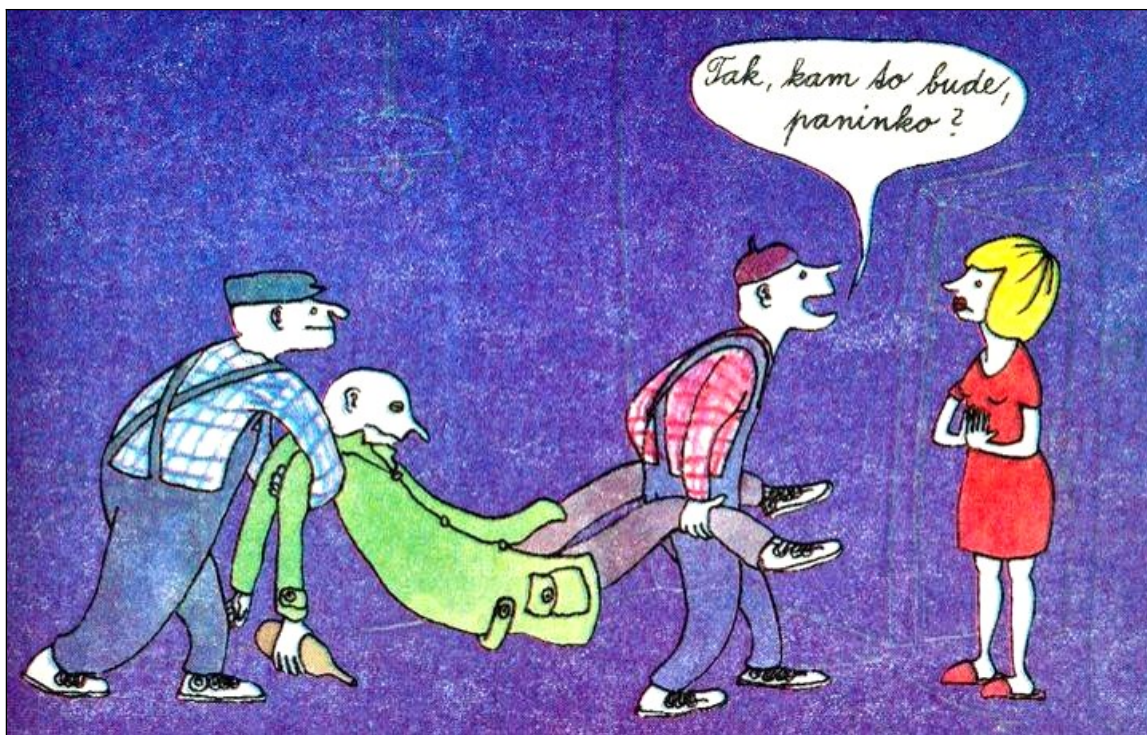
„Všechny jednotlivé pobočky Krkonošského muzea Správy KRNAP ve Vrchlabí, v Jilemnici a Pasekách nad Jizerou dosud používaly k uložení sbírek vlastní depozitáře v prostorách daného muzea – půdy, kanceláře, ale i v pronajaté prostory. Lze si tedy představit, že tyto depozitáře nebyly vždy ideálním místem skladování cenných dokladů života v Krkonoších a hlavně nedostačovaly kapacitou rozrůstajícím se sbírkám jednotlivých pracovišť. Krkonošské muzeum dlouhodobě hledalo nové prostory k uskladnění sbírkových předmětů a řešení přišlo v podobě speciální výzvy pro muzea z programu IROP,“ přiblížil situaci ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch. **foto Radek Drahný, KRNAP**

Nový depozitář vznikl v místě bývalého skladu v Hořejším Vrchlabí. Stávající budova byla rekonstruována a bylo zde vybudováno nové konzervátorské a digitalizační pracoviště. Celé přízemí objektu je určeno k práci se sbírkami – prostor pro příjem nových sbírkových předmětů,

jejich očistu, první konzervační zásahy. V patře objektu je badatelna, zázemí pro kurátory jednotlivých podsbírek a depozitáře. Hlavní část depozitářů je však umístěna v nově zbudovaném třípodlažním objektu, který je se stávající budovou propojen. Nové depozitáře jsou vybaveny klimatizací, která reguluje teplotu a vlhkost a umožňuje tak dodržovat předepsané hodnoty pro uložení sbírkových předmětů.

V minulých týdnech proběhlo intenzivní a náročné stěhování do nového depozitáře. Nový domov zde našlo na 40 000 inventárních čísel, přičemž jedno IČ může náležet i celému souboru předmětů. V nejbližší době čeká pracovníky Krkonošského muzea kontrola, roztrídění a uložení sestěhovaných muzeálií.

Tomáš Souček